

На нову годину

Ниже се полако ђердан вјечности. Дан за даном, мјесец за мјесецом, година за годином, и ето ђердана. Почетка му не знамо, а не знамо му ни свршетка, само видимо педаљ своје садашњости и кроза сиву маглу гледамо у запамљену прошлост, што зовемо историјом.

Са данима теку и дјела људска; мјесеци и године дају им одсеке, а вјескови толике разлике са којима рачунају само нараштаји.

Ријека живота протиче стално, а ми на њој пловимо, долазимо и одлазимо, да би отворили пут новим људима. И они долазе и пролазе, па и они односе са собом дјела своја, да послје њих дођу још новији нараштаји. И тако од вијека до вијека. Нити му се зна прва зора, ни потоње вече. Знамо само оно што проживљујемо, и оно што нам је повјесница у блијелој слици оставила.

На томе ђердану памиче се полако још једно зрно. За дан и ноћ оно ће бити сасвим на концу вјечности, а с новом годином наилази друго зрно. Та су зрна са сваком новом годином бројали и наши стари, па их бројимо и ми, а послје нас бројиће их наша дјеца, наши унучи, прауначи и тако даље док траје свијета и вијека. Кад се год једна година свршава а друга отпочне, очи нам се отимају у прошлост, да виде пут којим смо прошли. Сабирамо што смо радили, колико успјевали, шта привредили себи, шта своје роду, и онда се okreћемо будућности. Завирујемо, ослушнујемо и нагађамо, не би ли што докучили шта нас чека, али пошто нам то не испада за руком, честитамо један другом и онда изјављујемо своје жеље.

Томе старом обичају хоћемо да се одужимо и ми. Својим читаоцима честитамо Нову Годину и желимо им здравља и сваку срећу, а Српству да скорим оствари оно за чим гине и зашто је вјекovima пролијевао крв своју.

Цетиње, 30. децембар

Раздрагала се биоградска „Политика“ и од велике радости пристала би да нас пољуби гдје хоћемо, што се је у Биограду успјело, да се између Србије и Црне Горе успоставе опет братски односи. Поражени стоје „Фридрих“ око „Цетињског Вјесника“, јер им није испало за руком да двије братске земље разбрате. А испало би им да се томе нијесу јуначки одупрли биоградски листови с „Политиком“ на челу. Велебитни патриотизам њихов, а што је главније њихова дубока државничка увиђавност гурнула их је у рат противу нас и ето сад у тријумфу беру плодове своје славне побједи над нама. Ми, наравно, лежимо поизвртани на земљи и у чуду гледамо ускрс српског братства, као што су некада поизвртани лежали чувари Христовога гроба кад се је с овога одбила плоча, а Богочовјек полетио да сједне о десницу Оца Небеског.

Сад је тако изненада наша слога, како би браћа Бугари рекли, фрктала в небого.

Стани Богочовјече куд си наго; стани да се начудиш и ти чудима нашим на земљи, јер тога тамо на небу нема. Тамо ви близу себе не трпите ни лудак, ни безочнике, ни лажове, ни клеветнике, те мора око вас да влада убиствена монотонија. Стани да мало разгалиш душу у овима нашим дисхармоничним сферама, или, ако си рђаво расположен, да планеш гневом и да оборниш неколико муња из гневних очију, не би ли бар биоградски блесани дошли к себи, ако не би ти стало било да дозовеш памети вас цијели свијет. Јер одиста у биоградској политици накопило се много блесана, много циника, много клеветника и лажова, од сваке врсте не само по двоје, тако, да би за спасење њихово била потребна једна ве-е-елика флота од ковчега Нојевих.

За једну ноћ успоставили су браство између Србије и Црне Горе! И не само обично браство, оно што се зове лицемјерно, него искрено, бестрага искрено, тако да шкрипи као изворска вода се руке мију. Управо није им требала ни цијела једна ноћ; довољан им је био само један тренутак, једна мисао, један свијетли блесан доброг расположења, и кад рекоше да буде, оно бист!

Што ми о томе ништа нијесмо знали, не мијења ствар. У Биограду вјенчавају двије земље по турски: млада не мора да зна о љубави младожењиној, а овај ништа о крњавом носу невјестином. Дође хоца па их привјенча, а послје нека трљају главу како знају.

И биоградске хоје учинише тако са Србијом и Црном Гором. Привезаше их, пожелише им чок селам па их отиснуше низ воду, а они остали да славе свој успјех и да се сити наругају „Фридрихима“ око „Цетињског Вјесника, који су били запели из петних жила да их заваде.

Окрените ову смијешну медаљу, и ви ћете на другој страни видјети слику која ће вас растужити. Када то не би била слика српскога Биограда и наше браће у њему, не би нам тужна била. Кад би то била слика несрба, радовали бисмо јој се. Овако не можемо а да нам се око душе не згусне студена магла и да не зажалимо, што толико мало памети и тако мало српскога образа има код људи, који воде политику и јавну ријеч у Србији.

Поступају као жонглери, па и то они ниже врсте, који се продуцирају по селима. До јуче крв и нож на Црну Гору, данас ударају у псалтикије Давидове и славе обновљено браство. Ви се осврћете и гледате шта се то десило, кад оно

ништа, остало је све по старом. Чак ни најелементарнији услови нијесу испуњени, јер да између двије земље буде браства, треба обије да у томе браству судјелују. Ми пак о томе нагло преокрету ништа нијесмо знали, нити сада знамо. Ми чак и не разумијемо ово њихово жонглерство. О каквоме то успостављеном браству између Србије и Црне Горе може бити ријеч кад оно нигда ни кварено није било? Ми овдје разумијемо народ једне и друге српске државе. Што је било покварено, и што је још покварено, то су односи између Црне Горе и Пашићевих влада, а Пашићеве владе нијесу Србија, није српски народ.

Тако ствар стоји, и кад се то разумије тако како треба, онда је потребна прилична порција блесавости говорити о успостављеном браству између Црне Горе и Србије. То браство постоји од вајкада, није никада помућивано, и зато оно није могло топрв ускрснути, а оно што је покварено, односи са Пашићем и његовим владама, покварени су и нијесу поправљени, нити ће се поправити. То је једанпут за свагда избачено из програма Црне Горе и за томе не треба радити. Пашићеву руку и руке владе којима Пашић дуњује душу Црна Гора неће приватити, и тако ће остати од њине једо вијека. Црна Гора неће прилати руку која је испод астала додала бомбе противу нашег Владалачког Дома; Црна Гора неће руку човјека, који је у купљеној штампи отворио хајку противу Црне Горе и његога Књаза Господара; Црна Гора исто тако мало воли Пашићев мед као и његову жаоку.

Шта мисле они у Биограду? Мисле да је Црна Гора тако јефтита, да ће је моћи купити једном декларацијом у „Самоуправи“, скројеној по оној букварској басни, како је лисица хвалила лијеп глас гавранов, који је у кљуну држао комад сира. Послје онако одвратних оргија противу Црне Горе и њенога Владара, које је Пашић инстенисао, а његова полиција толерисала; послје оноликих подмуклости које одјекују по листовима њему услужних; послје бомби и јавно исказаних жеља у присуству полицијских органа да се Књазу Господару скине глава с рамена, једна нарочито скројена декларација у „Самоуправи“ прије лич на перфидност, но на показе и исправност, и она не може нимало да заглади што је било. Ту су друге жртве потребне — жртве таке, које ће дати потпуну гаранцију да ћемо бити поштеђени Пашићеве подмуклости.

Можемо нарочиту вриједност на то да овдје кажемо, да ми ни мао не настојавамо да се те жртве

поднесу. Не тражимо их, и не очекујемо их, али ћемо остати господари свога држања све донде, док се у Биограду не увиди, да је Црна Гора скупља од Пашића и Пашићизма. Црна Гора је вјекovima бродила кроз историју сама; Црна Гора од Србије никакве помоћи видјела није; Црна је Гора из Србије вазда добијала само оно што ју је вријеђало и штетило, зато ће Црна Гора и од јако ићи без Пашићеве Србије. Хвала Богу није сама. Примљена је не може боље бити у колу великих сила и чуваће то скромно мјестанце, а Пашић нека води Србију куда зна и нека је и даље бије о трн и о грм како ју је до сад ударао.

Биоградској штампи, која је закликтала о успостављеном браству, хвала. И хвала исто толико колико и на истини, да је она то браство бранила од „Фридриха“ око „Цет. Вјесника“, не огрјешивши се ни једном ријечју о Црну Гору.

Значај француске посјете

Ако би ко мислио, да је посјета француске ескадре, учињена Господару Књазу и Црној Гори, од трнутне важности, варао би се. Ко би опет мислио, да је она учињена узгред, и да нема никакве претходне историје, варао би се такођер.

Посјета ова је акт, који је проишао из концепта политике великих сила, пријатељски нам расположених, и који се је у тај концепт вратио као чин, који за собом вуче, према датим погодбама, значајне последице.

Што је до сад постојало у теорији, то је велика република овом својом ескадром претворила у видљиво дјело. Српско приморје је одиста слободно и чисто српско, отворено ратним бродовима свега свијета. Нема сумње, као што рече адмирал у својој здравници у двору, овом лијепом примјеру шљедоваће ускоро и друге флоте, које на то с нестрпљивом очекују.

Бољега доказа не треба па да се види, колики велики углед ужива наша малена отаџбина код великих сила. То колико је заслуга јуначког народа, који је дјелима својим кроз дуге вјекове у многим биткама навикао свијет да му се диви, несравњено више заслуга је Књаза Господара, који је мудро политиком својом задобио наклоност моћних дворова европских. Он је онај Омир, који је овјековјечи јунаке. Без њега би јунаке заборав претрпао. У овој прилици Он је тај, који је јуначку Црну Гору мудро политиком својом унео у велики ток европске политике и начинио од ње предмет опште пажње. Данас, и ако малена, заузима достојно мјесто у кругу великих сила, увијек доволно опажана и благовољењем обасипана.

Њена је будућност, можемо још сад рећи, сјајна, а што је за њу добро, добро је и за Српство. Црна Гора шта је друго него заметак остварења народних српских идеала. Она не живи за себе, нити је живила. Она се посветила великом

Српству и на томе олтару њени су владооци одано служили. То чини и данас Господар Књаза, то и данас чини наш добри и јуначки народ. Његови бојеви, његова вјековна ратовања, његова крв која се стотинама година пролијевала, није се точила само за његово добро и за његову слободу, него за слободу свега рода српског. Чини нам се, тако нам се слуги, да дан више није далеко, кад ће његови напори бити сјајно награђени.

Ове пажње, које нашој отаџбини и нашем Господару указују велике силе, нијесу обични знаци.

Пошљедњи дан свечаности у Бару (Пристану)

Пристан, 22. децембра.

Зором рано отпловила је Јахта с Књазем Господарем и вишим официрима француске ескадре пут Улциња. Пловило се до Порта Милене па се вратило, а то је било довољно да се изближе види красно српско приморје. Господар је остао веома задовољан тим путем, а то по свој прилици зато, што су Му гости остали задовољни, очарани.

Друга партија француских официра отишла је каруцама у стари Бар и око десет сати вратила се.

У једанаест и по заказан беше банкет, који је дао госп. Мартиновић, министар војни, адмиралу и његовим официрима. Официри са ескадре подлазили су раније, а тачно у једанаест и по дошао је и контр-адмирал. Дочекан је почасно четом с музиком на челу, која је интонисала Марсељезу.

Банкет је трајао до два сата по подне. За све вријеме свирала је војна музика одабрано комаде.

Адмирал је напио Књазу Господару, Његовом Узвишеном Дому, војсци и јуначком српском народу Црне Горе, завршивши да, ако би ма ко напао Црну Гору, ако би ма с ким Црна Гора заратили, неће од јако војевати сама. Ова у свакоме погледу значајна здравица прекидана је неколико пута урнебесним допадањем.

Гости су се вратили око два и по на своје бродове, а с њима и сви наши великодостојници у сјајним одјелима. У исто доба навезао се код Тополице из Двора и Њег. Кр. Височанство Књаза Данило, Њ. Кр. Височанство Књагиња Милица, Њ. Кр. Височанства Вјера и Ксенија праћени свитом.

На бродовима су се бавили готово два сата, гдје су, наравно, ванредно били дочекани и испраћени, па се је онда Књаза Данило и остали вратили у Двор. Око пет сати дошао је контра-адмирал, праћен својим вишим официрима, да узме од Господара и Његовога Узвишеног Дома „с Богом“, гдје су, као обично, дочекани и испраћени веома срдечно. Око шест сати ескадра је отпловила. Све официре ескадре декорисао је Господар. Французи су отишли преко сваке мјере задовољни, чему су дали израза не једанпут. Политички значај ове посјете сам се казује.

Преподобни „Словенски Југ“

Кад смо у једном од прошлих бројева о повампиреном „Словенском Југу“ проговорили, донијели смо и доказ о његовом нечистом послу, јер је одмах засмрдно котираштвом, који је данас у Србији у пуном јеку. Изнијели смо како је предукао мостарски лист „Рад“. Нама је тај лист и сада још, чак и послје напада на Црну Гору, сфинкс што се његовога будућега рада тиче, и нијесмо похитали као „Слов. Југ“ да га одмах на-

вратима предусретнемо с предубјеђењем и гробијански. Кад је „Слов. Југ“ учинио, дао је доказ да не трпи у српској јавности никога, који није пошкропљен водом с биоградског Јордана. А послје нама је познат и пређашњи рад тога шареног друштва, па смо са пуно разлога устали против његовог повампирења. Устали смо и остајемо његови противници на свима линијама његовога рада јер тај рад под фирмом културног зближења има вагабундски програм што се тиче Црне Горе. Његов рад значи подмуклу борбу противу Црне Горе и раздор у Српству. На то ми никада пристати нећемо, и било би врло наивно тражити то од нас.

А како се одазива „Слов. Југ“? Бранећи уље, који су у српски јавни живот унијели туђу крв и туђе осјећаје (што је неоспоран факт) и оглашујући Пашића, који је српску круну нудио Батембергу, за Србију, почео је ронити сузе као удвигељена старемајка, што смо га „немилосрдно напали“ и „оклеветали“, јер је према Црној Гори дисао увијек мирисом најфинијег О-де-Колон-а, па је онда наставио: „*Прва братска ријеч, кају нам је ујугио* (Цет. Вјесник. У.) *гласи: „Повампирени „Слов. Југ“ наславља свој нечисти и осадни. Прва његова ријеч, којом шрек да нас охрабри у свештом нашој раду. . . . . гласи: да смо ми стари Југовци, који хоћемо да разоримо једну братску земљу“.*

Ето тако нам плаче „Слов. Југ“. Прије свега протестујемо што нас назива браћом. Нијесмо и нећемо да будемо браћа оном „Слов. Југу“ преко кога је Пашић слао бомбе на Цетиње. Даље протестујемо противу тога, што свој рад назива светим. То је нечистив рад. Навоштјетку и да их заштитом: Са ким се образом жале што нима нашом првом ријечју нијесмо охрибрили на рад, кад првом њиховом ријечју они не само нијесу охрибрили на рад, оне који су у Мостару без њиховога благослова похренули лист „Рад“, него су их директно предцијелим Српством и осумњичили?

Скините ту преподобну маску — познајемо вас. Ви сте стари грешници. Нападајући стално, кад јавно кад помукло, Црну Гору, терали сте лисицу, али сте истерали вука, а тај вук не познаје преподобне Параскијеве, у чију се светост ви сад лицемјерно облачите. Сад је његова ријеч на реду, и донде неће умукнути, док се српска њива не истреби од гада који српску будућност хоће да заснује на раздору и на хајци противу Црне Горе.

Миловановићева ријеч

Господин Миловановић, министар спољнијех послова у Србији, нашао је да ће му допринети чисти и имену ако и он узме у заштиту разорљиву политику злогласнога Николе Пашића. Дао се чути кроз Париски „Тан“. Правдао је доказе Пашићево тим, да није имао законских средстава да забрани јавне манифестације противу Црне Горе.

Поступио је ту као дијете које хоће да се сакрије: затвара очи и мисли, кад оно никога не види, да и њега нико не види и да се је тим довољно сакрило. На што га извештачена безазленост? Нико не чини пријекоре што је било манифестација, него што је Пашић преко својих слугу у влади подстакао те манифестације, и што је власт на зборовима трпила да се хли Књаза Господар Црне Горе, ка то србијански закон изрично забрањује. А власт, по закону, мора ви-

ма зборовима присуствовати. Па што три листове који вријеђају нашега Књаза, па . . . али доста. Зашто је г. Миловановић све то прескочио?

Обзорове клевете

„Обзору“ се допада да спадне на ниво листова, којима није стало до образа и истине, и кад се њему то допада, право је и нама, само нам није мило што је баш нама пало у дио да га хватамо за уши и приказујемо свијету. Ми би смо се радије бавили другим послом. Овај бисмо оставили онима, који у њему налазе задовољства.

„Обзор“ нас стално клевета. Стално износи неистине противу Црне Горе и свега што је у њој. По свој прилици вјерује, да ће се тим прославити, а нас можда приволети да тражимо од њега памети. Оно прво можда ће постићи (и Херострат је дошао до славе!), ово друго никада. Све што постиже то је, да му скидамо маску и да га приказујемо свијету као ординарног лажова.

Поред дојакошњих дугоуших неистина донио је у једноме од пошљедњих бројева и то, како смо се ми одазвали на Фридјунгов процес, и онда је стао да цитира што је „Цетињски Вјесник“ тим животом писао. Цитати су скроз измишљени па нама подметнути. Тако раде само пошљедње варалице. Просто свјесно и хотимично иде на то да обмане своје читаоце.

Приписује нам да смо рекли, да је све оно истина што је Фридјунг изнио, а то је неистина. Нигдје ми тога у овоме листу нијесмо казали. У опште још се нигдје нијесмо изразили о истинитости или неистинитости његовијех докумената, а ако кад год буде потребно да се дамо чути, неће нам потребан бити Фридјунг. Имамо ми свога материјал, и новинарски гамени око „Обзора“ и других листова добро ће учинити да нас не голицају по језику. Гуглајте смо. Ако равнате неће нас зауставити ни да сто година дрече сви заједно. Даље нам славни „Обзор“ приписује да смо рекли: „Ето, ко не вјерује да Србија ради о глави Књазу Николи, нека види Фридјунгове документе, па ће се увјерити“.

Ми ни тога нијесмо нигдје рекли. Лудо би било и казати, јер у тим документима о томе ништа не стоји. Али да не би „Обзору“ било кријиво, ево ћемо сад рећи: Пашићева владавина радила је о глави Књазу Николи, а доказ су бомбе и признање криваца. Да ли ради и сад, циђеће се.

Даље вели „Обзор“, да г. Томановић тврди, да Фридјунг није дао никакву изјаву и да његова документа остају и даље у важности, а и то је гола неистина, достојна само новинарских гамења Нигдје то г. Томановић није казао, на ни „Цет. Вјесник“.

Даље вели „Обзор“ овако: „Пошљедњи број „Цет. Вјесника“ доноси у чланку „Нагодили се“, како је ствар прекинута само због тога, што је монархији потребан уговор трговински са Србијом“. И то је од првога до пошљедњег словца имперментна лаж. Нигдје ми тога нијесмо рекли. „Обзор“ просто измишља и нама подмеће. А да то он сам чини, доказ је израз „Нагодили се“, који је чист израз хрватски. Ми кажемо „Погодили су се“, па је такав и наслов био нашем чланку. Види се из тога јасно шта он ради. Дописи се пишу у његовом уредништву, али се каже да долазе из Подгорице. „Обзор“ прима наш лист, и онда је прѣваџитина два пут већа кад има лист пред очима, па опет

измишља цитате и подмеће нам их. Какав је тек тамо гдје се оволико не може ухватити у лажи?

Какав му је образ може се видети и из тога, што нам налази мане и у томе, што смо Фридјунгове документе донијели у листу. Па донио их је и он, и ми смо их баш из самога „Обзора“ прештампаели!

Наш лист излази само два пут недељно, зато не стижемо да о свачему пишемо, а и кад што до-несемо, не можемо у исто вријеме кад други листови. Треба да чекамо или Сриједу или Суботу, али новинарски бандити то неће да знају, већ нам и то уписују у грјех и веле, како о многоме чему проговоримо доцкан, а о нечему и никако.

Да нијесмо израније научили равнодушно презирати, сад бисмо морали.

Ипак иде

Разлетили се телеграми по свијету, да је између Пашића и г. Миловановића дошло до разлаза, а због Црне Горе, и да ће г. Миловановић одступити. То се из Биограда одмах демантовало. Чим се демантовало одмах смо знали да је вијест истинита, јер демантија Пашићева увијек су неистинита. То се већ хиљаду пута показало. Сад стиже једна нова вијест, која то потврђује. Телеграфисало се из Беча на све стране, да је Пашићева влада предузимала кораке да аустријска влада акцентује г. Миловановића као српског посланика. Из Беча је одговорено негативно — због тога, што је г. Миловановић био министар спољнијех послова за вријеме анексионе кризе, али је учињен корак код берлинске владе, да га она акцентује, и у томе циљу, вели се, отишао је г. Миловановић у Берлин. Корак тај од стране Беча учињен је зато што се зна, да г. Миловановић искрено ради на зближењу Аустро-Угарске и Србије. Претходно нека буде назначен за Берлин, па онда може бити премјештен за Беч, гдје ће с драге воље бити приушћен.

Не може с Пашићем нико. Али је сад питање, хоће ли пристати Берлин. Зна се, да је прилично пошљедњег премјештаја србијанскога посланика из Берлина сам цар рекао, да му други не треба, јер је сит толиких промјена и толиких пријамних и опроштајних аудијенција србијанских посланика. До данас у ствари и није било, ево већ неколико година, посланика у Берлину.

Нама се чини да се је цар до сад већ одлутио и да ће попустити, само се захтевало да најпре г. Миловановић лично дође и да закуца на врата.

Још један успјех Пашићевог гоздовања. Србија под његовом владом спала је и на то да лично моли стране дворове за пријем овога или онога посланика.

Црни Кабинет у Биограду

Под Пашићем постоји и црни кабинет у биоградској пошти, али не модерни, него потпуно оријенталски. Тамо се не само отварају писма, него и уништавају, и то писма посве фамилијарна. Тако да једна госпођа у Биограду чији је муж овдје на Цетињу, није до данас примила ни једно писмо које јој је овај одавде писао. принуђен је био да препоручује своја писма, те да би ова боље прошла. А писма од своје госпође прима овдје десети илданести дан, и она носе јасне трагове отварања и поновног лепљења.

1) Овај извјештај стигао је доцкан за прошлог броја.

Који су у ствар боље посвијећени веле, да је то гроф Ерентал и хтио, и то још одмах с почетка прошле јесени, али су се противили баш ти виши војни кругови. Сад ови хоће, али се гроф Ерентал одупире. Ако војна страна победи, аустро-угарска ескадра упловиће у Бар да посети Књаза Господара и да Му честита педесетогодишњицу још почетком марта, јер онда се креће за Леванту.

Гледстонова стогодишњица. — Стогодишњица рођења Виљема Гледстона прослављена је на врло свечан начин у Лондону. На банкету, који је тамо даван, имао је част да буде и г. Милоје Ж. Јовановић, начелник министарства финансија, који се тамо службеним послом бави. Он је том приликом подигао и здравицу, у којој је рекао и ово: „И ако немам част, да на овоме одличном и свечаном скупу службено заступам Црну Гору, ипак сматрам за велику част и радујем се, што присуствујем овој свечаности, приређеној у славу славнога Гледстона. Познавајући мисли и срце Његовога Краљевског Височанства Књаза Николе, Господара од Црне Горе, и познавајући мисли и срца народа црногорскога, ја могу да вас уверим, да Књаз и народ Црне Горе гаје најдубље поштовање и неумрлу љубав према великоме државнику и пријатељу њиховом, Гледстону, нити ће Црна Гора икада заборавити велике услуге, које је он њеној слободи и независности учинио. Ја одјекујем само оним осјећањима, којим сваки Црногорац, од Књаза па до најсиромашнијег човјека, даје израза, кад год му се помене име Гледстоново, кад узвикујем: „Слава бесмртном Гледстону! Слава великом и племенитом пријатељу народа црногорскога!“

Описујући ову свечаност г. Чеда Мијатовић вели овако:

Вјерујте ми, да је ове ријечи дочекала једна права бура од ус-клика и од плескања, која је трајала толико дуго, да је Јовановић морао неколико пута да устаје са своје столице и да се захваљује на томе готово рећи феноменалном доказу енглеских симпатија према Црногорцима. Слободно могу рећи, да су наши пријатељи Бугари били изненађени — мислим пријатно изненађени — овом демонстрацијом за Црногорце.

Н. Скупштина. Јуче су се народни посланици последије Божићног одмора стали окупљати и данас ће наставити рад.

Финансиски закон. Јуче је изашао нарочити број службеног листа, у коме је обнародован Финансиски закон за идешу годину заједно са општим дијелом буџета.

Протјеран. Како смо дознали, данас је овдашња полиција протјерала на свагда из Црне Горе Лазара Бркића, наставника подгоричке гимназије, као човјека, који је радио да убије углед и општи интерес Црне Горе, стављајући се у службу нашим непријатељима. Како нам изгледа полиција ће ући у траг још некијема туђинским измеђарима, а жељети је, да иста с њима рашчисти што прије, али не на овакав благ начин као с Бркићем, који је само најкраћим путем — преко Бурђева Ждријела — у пратњи жандарма протјеран.

„Narodni Listy“. Најстарији и најугледнији чешки лист „Narodni Listy“, орган младочешке странке пријешао је од католичке нове год. у руке друштва, кому на челу стоји г. д-р Крамарж. Овијем постаје „Narodni Listy“ официјелни орган сло-

бодоумне странке, што је било вазда жеља покојног д-р Јулија Грегга. Лист тај био је вазда искрен пријатељом Југословенства а особито Црне Горе, уз коју је стајао у свима тешким приликама, те смо увјерени, да ћемо те симпатије и на даље уживати онако исто као што код нас ужива сваки поштени брат Чех сваку љубав и поштовање.

Овај честити лист донио је ту скоро опширан чланак о догађајима колашинским, којим је затворио уста свима лажама, које су разни, нама познати, листови ширили.

Честитамо и листу и странци, дубоко увјерени, да ће он као и досле бранити правду и истину, и да ће и на даље стојати на бранику свега Словенства и онога што је часно и поштено, не заводећи се ни за каквим интригама наших општинских непријатеља. Срећан био рад!

Криза у Угарској. Полигичка криза, која је избила у Угарској још прије толико времена ушљед сукоба Пеште с Бечом, најзад је привремено ријешена тиме што је дошло на управу пролазно министарство под предсједништвом Хесарева повјереника Лукача. Како у овом новом угарском кабинету нема ни једна парламентарно истакнута личност, то се с правом држи да ће овај кабинет бити кратка вријка.

Скадрани неће у војску. Из Скадра смо добили ово писмо: „Скадарски валија тражио је да се у вилаету учини попис младина муслиманских и хришћанских за војску. Али муслимани, у споразуму са католицима, одговорили су валији, да неће дати војску све докле, док влада не да могућност становништу да може успјешно развити своју привреду и трговину. У своме одговору тражили су да се валија постара да се веже Скадр железничком пругом за остале вилаете, да се прокапа канал и вилије Скадарско Језеро у море, да се одврати десни рукав Дрија да не иде у Бојану, већ лијеви рукавом право у море и да се у Скадру подигну разне фабрике.

Вријеме. Послије неколико лијепих, сунчаних, правих прољетних дана, од јутрос је почео да прољежава снјег, који се све више спушта тако, да је увнџо цијело Цетиње у био вео. Студен није велика

Књижевност

„Духовнај Бесѣда“. Друга је година од како је у Кијеву, у Русији, излази мјесечни религиозно-морални лист „Духовнај Бесѣда“. Цијена му је годишња 3 рубље. Уредник и издавач је свштеник С. Бројаковски. Наши би свштенници и учитељи у овом листу нашли многих корисних ствари, те би зато требало да се претплате на њ.

„Српски Пчелар“. У Ср. Карловцима излази већ четрнаест година као илустрирани орган „Српске Пчеларске задруге“ мјесечни лист „Српски Пчелар“ под уредништвом Јована Живановића. Лист је јун поука за пчеларе и младац, а такође препоруку дјетету.

„Трезвеност“. Од нове године друштво за субијање алкохолних пића у Биограду издаваће поново лист „Трезвеност“. Лист ће излазити у мјесечним сескама, а стајаће 3 франка годишње за иностранство. И код нас би овај лист требао да нађе што већег одзива, те за то на њ обраћамо нарочиту пажњу оних који су у непосредном додиру са народом.

Нова књига. Изашла је из штапе прва књига „Јужне Старе Србије (географска етнографска и историска истраживања) од Д-ра Јов. Хајин Васиљевича, који може се добити код писца (Гундулићев ул. 11, Биоград) и у главним књижарам у Биограду. Књига износи 36 штампаних табака велике осмине, садржи 23 слике у тексту и једну дјеталну етнографску карту. Књижарска јој је цијена пет перпера, а у претплати четири. Претплату за Црну Гору прима г. Стеван Ј. Радосиљевић Бдин, професор, Цетиње.

НАША ПОШТА

Никшић. Г. Обрену Никовићу, окр. капетану у пензији. Претплату на „Ц. Вјесник“ за цијелу наредну годину 1910. примили смо и хвала. Наредно је да Вам се пошле накнадно 98 и 99. број.

Никшић. Г. поп Видаку Поповићу. Примили смо Вашу претплату за „Ц. Вјесник“ за прво полугође наредне године. Хвала.

Колашин. Г. Јов. Новковићу. Послату претплату у 10 перпера на „Ц. Вјесник“ за годину 1910. а за Колашинску Читаоницу примили смо и хвала.

Зета. Вуковци. Управи основне школе. Пет перпера у име претплате за „Ц. Вјесник“ примили смо и хвала.

Никшић. Г. Милу Бурашковићу. Пет перпера претплате за „Ц. Вјесник“ примисмо и хвала.

Грахово. Г. Јовану Ковачевићу официру. Примили смо пет перпера претплате на „Ц. Вјесник“ за пола године и хвала.

Ријека. Г. Матији Колићу. Претплату Вашу у десет перпера за „Ц. Вјесник“ примили смо и хвала.

Ријека. Г. Крцуну Јанковићу. Примисмо пет перпера послатих нам у име претплате на „Цетињски Вјесник“ за прво полугође наредне године. Хвала.

Никшић. Г. Живку Тановићу. Примили смо пет перпера претплате за „Ц. Вјесник“ за прво полугође наредне године. Хвала.

Подгорица. Г. Периши Богчевићу. Послатих нам пет перпера претплате за пола године на „Ц. Вјесник“ примили смо и хвала. Ешкун!

Грахово. Г. Благоју П. Ковачевићу. Примили смо пет перпера претплате на „Ц. Вјесник“ за прво полугође наредне године. Хвала.

Велимље. Јеромонаху г. Никифору. Лист по Вашој жељи шиљемо Вам.

Колашин. Г. Рад. Гојковићу. Исправљено је.

Вашингтон. Г. Току Д. Симоновићу. Писмо ваше примљено је и лист Вам се од данас шиље. Постајајте се у кругу ваших пријатеља за још кога претплатника. Хвала.

Напомена

Чине се пажљивим господа, која се претплаћују на „Цетињски Вјесник“ или дају огласе, да то чине само код администрације, иначе не

ОБЈАВА

Ријешешем Књ. Цр. Министарског Савјета од 4. децембра 1909. број Главна Овлашћена Међународна Агенција за путовање

Мартиновић — Банац

НА ЦЕТИЊУ

добила је дозволу да отвори за сву Црну Гору своју Агенцију преважање црногорских путника, који са исправним документима мјеравају путовати у Сјеверну и Јужну Америку као и за унутрњост Америке.

Ово Друштво положило је кауцију Књ. Цр. Влади

ОД 20 000 ПЕРПЕРА

за гаранцију, да ће све своје обавезе правилно вршити, и да ће црногорски путници уживати на путу исте удобности и законске штите, као и сви они путници чијим друштвима путовали буду, на енглеским, талијанским, француским, америчким, аустро-америчким и њемачким, и то овијем линијама:

За Нев-Јорк и Калифорнију преко Хавра, Хамбурга, Ливерпу-Трста и Фијуме за Монте-Видео и

Буенос Ајрес
Пулта Арена
Валпарајсо
Иквикве
Аукланд

преко Ђенове

Нев Зеланду
Аустралију и
Африку

преко Бариа и Напуља

Пошто је ова Агенција међународна и постоји у вези са свјетскијем друштвима са највишим и најбржим парабродима, ма којима они из Ливерпула океан за пет дана прелазе.

Цијене су најповољније и искључива је свака превара и цкулација.

За путне карте из цијеле Црне Горе као и дана одли и трајање путовања треба се обраћати овој Агенцији на Цетињу, Подгорици и Никшићу.

Телеграфска питања: Банац.

Мартиновић — Бана

